

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΞ ΕΣΠΕΡΙΑΣ.

ας θλιβεράς περί της αγγλορωσικής έριδος προαισθήσεις μου ούτε ή μετριοπαθής του κ. Γιάδ-στιωνος πολιτική, ούτε του εիրηνικωτάτου κ. Γίρς αί ειλικρινείς διαθέσεις κατώρθωσαν να δια-

ψεύσωσιν, έντείνονται δέ τὰ πράγματα μέχρι τελεσιγράφων και έκτάκτων πολεμικών πιστώσεων. Πόσους και τίνας θα συμπαράσῃ ἄρα γε εἰς θλῆθρον ή άνοπη κέρδη ή γιγαντομαχία αὕτη; Ποία ή τύχη τῆς ώραίας μας Ἀνατολῆς κατά τήν φοβερήν ταύτην πάλην; Δέν τολμῶ νά προσεφλήσω δια προώρων και βεβιασμένων εἰκασίων τήν έκβασιν πολυσημάντου άγώνος, δικαιῶμαι ὅμως νά ἐπιστήσω τήν προσοχήν Σου εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς συμβαίνοντα και νά Σε καθησυχάσω δι' ὅσους έκφράξεις φόβους περί τῆς ἀποτόμου τῆς παρ' ἡμῖν κοινῆς γνώμης μεταβολῆς. Ὅταν

κατά τήν μεταβατικήν τῶν ἔθνων κατάστασιν ἐγείρονται μεγάλα άναμorfωτικά ζητήματα, ἀναλόγους πρὸς λύσιν άπαιτοῦντα θυσίας, εὐοίωνων δείγμα ἐγρηγόρσεως και εὐρωστίας πρέπει νά θεωρῆται πᾶσα γνώμη άκεραία και ἐπιβλητική, ήν πλειονοψηφία καλοῦσιν οἱ πολιτικοί. Ἄνευ δέ προσωπικῶν συμπαθειῶν ή άντιπαθειῶν πρὸς πολιτικές ομάδας, πρέπει ἐπίσης νά ὁμολογήσῃ, ὅτι ή αξία τῶν ήγετῶν τοῦ ἔθνους τότε μάλιστα μετρεῖται δικαίως, ὅταν παρέχεται αὐτοῖς ὡς οἷόν τε πληρεστέρα ἐμπιστοσύνη.

Περὶ τῶν δύο ἄλλων τοῦ παρόντος φυλλαδίου καλλιτεχνημάτων, τῆς Νεράϊδας και τῆς ἐρωτικῆς Ἀνακωχῆς οὐδέν ἔχω πεζόν νά Σοι ἀνακοινώσω, μέχρις οὔ ἐρμηνευτικούς περί αὐτῶν στίχους ή κείμενα συστήσω. Χαριέστατα ἔργα συγχρόνως Γερμανῶν ζωγράφων ἐπιτυχῶς ἐρμηνεύονται δια τῶν ἔργων τῆς συγχρόνου ἡμῶν φιλολογίας και τῆς πλουσίας εἰς εἰκονικὰς παραδόσεις δημοτικῆς Μούσης, έντεῦθεν δ' ἐξηγεῖται ή παρὰ τοῖς ξένοις άνοῦσα πάντοτε ή τουλάχιστον άνεκτή ἐλαφρά φιλολογία, συνεχῶς τρεφομένη ἐκ παντοίων καλλιτεχνημάτων. Ἀλλά περί τούτων προσεχῶς θα εὐκαιρῶ νά ἐκταθῶ, μηδὲ τὰς ὑπεσχρημένης βιβλιογραφικὰς σημειώσεις μου ἔχουσα σήμερον ἔνεκα τυπογραφικῆς ἀνάγκης νά συμπληρώσω.

Διὰ νά μή με κατηγορήσῃς δέ, ὅτι ἐμφοροῦμαι ὑπὸ ἐγωῖσμού, ὡς περιοριζομένη εἰς πᾶν ὅ,τι μόνον εἰς ἡμᾶς τὰς γυναῖκας ἀναφέρεται, θέλω λάβει ὑπ' ὄψει ἐν ταῖς ἐπομέναις γραμμαῖς και τοὺς ἄνδρας τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἥτοι θέλω ἐπιχειρήσει νά Σοι σημειώσω δι' ὀλίγων τὰς μεταβολάς, ας κατά τὸ διδόντα τῶν αἰῶνων ὑπέστη ή στολή των. Κατὰ τήν ἡρωϊκήν ἐποχὴν ή συνήθης ἐνδυμασία συνέκειτο ἐκ τοῦ περί τήν ὀσφύν περιζωνομένου χιτῶνος και τῆς χλαίνης. Ὁ χιτῶν ἐφέρετο ὅτ' ἐν βραχύς, ἄλλοτε δέ μακρός, μέχρι τῶν ποδῶν καθυνοῦμενος. Τὸν ποδήρη χιτῶνα ἔφερον πρὸ πάντων ἄνδρες προβεβηκυίας ἡλικίας και τῶν άνωτέρων τάξεων. Ἦτο πολυτελές και ἐορτάσιμον ἐνδυμα, και ὡς τοιοῦτον οὐ μόνον παρὰ τοῖς Ἰωσιν, ἀλλὰ και παρὰ τοῖς Δωριεῦσιν ἐν χρήσει. Τήν σημασίαν του ταύτην, ὡς ἐορτάσιμον ἐνδυμα, ὁ χιτῶν διετήρησε και βραδύτην, διότι και κατά τοὺς κλασικούς χρόνους ἔφερον αὐτὸν οἱ ἱερεῖς, οἱ κιδਾਰφοδαί, οἱ αὐληταί, οἱ ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἡνίοχοι κτλ. και τοῦτον πάντοτε διετήρησαν οἱ τραγικοί ὑποκριταί. Ἄλλως, και μάλιστα ἐνθα ἀπρητέτο ἐλευθερία και εὐκολία τῶν κινήσεων, οἷον ἐν πολέμῳ, εἰς τήν θήραν, εἰς χειρωνακτικὰς ἐργασίας κτλ. συνήθης στολή ἦτον ὁ βραχύς χιτῶν. Ἡ χρῆσις τοῦ βραχείος τούτου χιτῶνος ὑπὸ τῶν νέων, τοῦ δέ μακροῦ ὑπὸ τῶν γερόντων και πρὸ πάντων κατά τὰς διαφόρους ἐορτάς ἦτον ἐξηπλωμένη καθ' ἅπασαν τήν Ἑλλάδα. Ἀλλήν τινὰ σπουδαιότεραν μεταβολήν εἰς τοὺς ἀνδρικούς συρμούς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δέν ἔχω νά Σοι ἀναφέρω. Ὁ Θουκυδίδης λέγει (ἐν I, 6) ὅτι ὁ συρμός τοῦ μακροῦ χιτῶνος ἐν Ἀθήναις ἀπρηχαιώθη κατά τὸν πέμπτον αἰῶνα π. Χ., οἱ πρεσβύτεροι δέ ἐφόρουν μακρὸν χιτῶνα μικρὸν πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Θουκυδίδου, ὁ ὅποιος ἐπίσης λέγει, ὅτι ή συνήθεια τοῦ νά φέρωσι βραχὺν χιτῶνα προῆλθεν ἐκ Λακεδαιμόνος. Ἐκ τῶν λόγων τοῦ Θουκυδίδου δέν ἐμπορῶ νά συμπεράνω, ὅτι ή στολή ὑπέστη μεταβολήν τινα, ἀλλὰ μόνον ὅτι ἐν ᾧ πρότερον και ὁ μακρός και ὁ βραχύς χιτῶν ἦσαν ἐκάτερος ἐν χρήσει, κατόπιν μόνον ὁ βραχύς ἔγινε κοινῶς παραδεκτός, οὐδῶλως ἀπὸ τοῦ μακροῦ διαφέρων κατά τὸ κόσμῳ,

ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸ μήκος και τὸ εἶδος τοῦ ὑφάσματος, διότι κατεσκευάζετο ἐξ ἐρίου, ἐν ᾧ ὁ ποδήρης ἐκ λινού. Εἰς ὅσαδήποτε κατόπιν ἀγάλματα βλέπωμεν παριστανόμενους ἄνδρας ή ἐφήβους, και φέροντας μόνον χιτῶνα, πανταχοῦ ἀναφαίνεται ὁ βραχύς. Κατόπιν ἦλθεν εἰς μέσον τὸ ἱμάτιον, και ή διὰ τὰ ταξείδια χρησιμεύουσα χλαμύς, τήν ὁποίαν ἔφερον καθ' ὃν τρόπον βλέπετε εἰς πολλὰ ἀγάλματα.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ ὕψος, ἐξ οὗ κατεσκευάζοντο τὰ ἐνδύματα ταῦτα, εἶπον ἤδη, νομίζω, ὅτι κατά τήν ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου ἀναφερομένην μεταβολήν τοῦ ἱματισμοῦ εἶχεν εἰσαχθῇ ὁ λινὸς χιτῶν, χωρὶς ἐν τούτοις νά παραμεληθῇ έντελὼς ή χρῆσις ἐριούχων ὑφασμάτων, ἐν ᾧ παρὰ τοῖς ἀνδράσιν ἀπ' ἐναντίας ἀποβληθέντων τῶν μακρῶν χιτῶνων γενικώτεροι ἔγιναν οἱ ἐξ ἐρίων κατασκευαζόμενοι βραχεῖς. Ἐν τούτοις ή παλαιότερα τέχνη δεικνύει, ὅφ' οὐ ἅπαξ ἐξεθρονίσθη ή στενὴ ἐνδυμασία τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, αὖς ἐπὶ τὸ πολὺ δύο εἶδη ὑφασμάτων, ὧν τὸ μὲν ἐσχημάτιζε λεπτάς και ἐπιπολαίους, τὸ δέ, βαθεῖας και μεγάλας πτυχάς. Δέν δύναμαι ὅμως μετὰ βεβαιότητος νά ἰσχυρισθῶ, ὅτι ταῦτα ἦσαν δύο διάφορα ὑφάσματα, τὸ μὲν ἔριον, τὸ δέ λίνον, διότι πολλὰκις νομίζει τις ὅτι ταῦτα εἶνε μόνον δύο διάφοροι ποιότητες ἐνὸς και τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος.

Βλέπω ὅμως ὅτι ἔχασα και πάλιν τὸν δρόμον μου. Πάρα πολλὰ λέγω και ἐν τούτοις πλείστα παρασιωπῶ. Ἑλθισμένησα π. χ. νά Σοι ἀναφέρω τὰ περίφημα κατὰ τήν ἀρχαιότητα ὑφαντήρια τῆς νύσου Ἄμοργου ἐνθα κατεσκευάζοντο τὰ λεπτότατα ἐκεῖνα και διαφανέστατα γυναικεῖα ἐνδύματα, οἱ περιώνυμοι ἐκεῖνοι πέπλοι, οἱ τόσον προσφιλεῖς εἰς τὰς φιλαρέσκους ἡμῶν προμητορας. Ἀλλ' ἀφίνω τώρα, φίλτατῃ μου, τὸ θέμα τοῦτο και μεταβαίνω εἰς ἄλλο κάπως ταπεινότερον, διότι μεγάλην σῆσιν ἔχει πρὸς τοὺς λεπτοφύεις Σου πόδας, χάριν των ὁποίων, ἂν ἐνδυμῆσαι, και ἄλλοτε Σοι ἔδωκα ὅσας συμβουλὰς και ὁδηγίας ἡδυνάμην νά Σοι μεταδώσω.

Καίτοι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀνυπόδητοι, αἱ δέ γυναῖκες των διετήρησαν, τουλάχιστον κατ' οἶκον, δι' ὧν των αἰῶνων ἐν και τὸ αὐτὸ εἶδος ὑποδημάτων, τὰ σανδάλια, ἐν τούτοις φαίνεται ἐκ τῶν πολλῶν ὀνομάτων, τὰ ὁποῖα ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς διαφόροις συγγραφεῦσιν και ἀναφέρονται εἰς τὰ ὑποδήματα, ὅτι ἐνταῦθα ἰδιαζόντως ὁ συρμός ὑπέστη πλείστας ὅσας μεταβολάς. Μετὰ τοὺς περσικούς πολέμους τοῦ συρμού ἦσαν τὰ περσικά ὑποδήματα, συγχρόνως δέ ἐν Ἀττικῇ ἦσαν ἐν χρήσει τὰ λακωνικά λεγόμενα. Κατόπιν ἀντικατεστάθησαν ταῦτα ὑπὸ τῶν ῥοδίων, εἰς ᾧ προσετέθησαν τὰ θεσσαλικά, εἴτα τὰ βοιωτικά, παραγκωνισθέντα ὑπὸ τῶν ἐξ Ἀργους, ᾧ ὑπεστηρίζοντο ὑπὸ τῶν ἐκ Σικυῶνος και Ἀμυκλῶν. Ἀλλὰ δέν ἤρκει τοῦτο· τοῦ συρμού ἐγένετο και ἐκεῖνο τὸ εἶδος τῶν ὑποδημάτων, τὰ ὁποῖα ἔφερον ἔξοχοι και διαπρεπεῖς ἄνδρες, οἷος ἦτον ὁ Ἀλκιβιάδης, ὁ Ἰφικράτης και λοιποί, ὅφ' ὧν ὠνομάζοντο και τὰ συρμικά ἐκεῖνα πέδιλα.

Τὸ περί κοσμημάτων κεφάλαιον τὸ παρατρέχω, διότι αἱ πληροφορίες, τὰς ὁποίας ἔχω νά Σοι μεταδώσω περί αὐτοῦ, ἀμφιβάλω ἂν θα κινήσωσι τὸ ἐνδιαφέρον Σου, ὅπερ γνωρίζω πόσον φειδωλῶς δαπανᾷς, μεταβαίνω δέ εἰς τήν ἐξέτασιν τῶν περί τήν κόμμωσιν συρμῶν, και Σε παρακαλῶ νά με παρακολουθήσῃς μετὰ σοβαρότητος,

Ἐν πρώτοις εἶνε παράδοξον, ὅτι ἐνταῦθα δέν πρωτεύουσιν, ὡς εἰς τὰ ἐνδύματα, αἱ γυναῖκες, ἀλλ' οἱ ἄνδρες, διότι ναι μὲν αἱ γυναῖκες ἀείποτε δέν ἔλειψαν πλουσίας νά κοσμῶσι και ἐντέχνως νά διατάσσουσιν τήν κόμην των, ἐνταῦθα ὅμως και πρὸ πάντων κατά τοὺς ἀρχαιότερους αἰῶνας τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ή ἐπιρροή τοῦ συρμοῦ ἐκδηλοῦται περισσώτερον εἰς τήν κόμμωσιν τῶν ἀνδρῶν παρὰ τῶν γυναικῶν· τοῦτο ἐξηγεῖται ἴσως ἐκ τοῦ ὅτι ή τεχνητὴ κόμμωσις τῶν γυναικῶν δέν προκαλεῖ τόσον τήν ἐκπληξίν μας, ὅσον ή τῶν ἀνδρῶν.

Ἐκ τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν μανθάνομεν ὅτι κατά τοὺς ἡρωϊκούς χρόνους κόσμος τοῦ ἀνδρὸς ἐθεωρεῖτο ή μακρὰ βοστρυχώδης κόμη· δι' ὃ οἱ Ἀχαιοὶ ἐλέγοντο „καρηκομόωντες“, συγχρόνως δέ και ὅτι οἱ ἥρωες δέν ἤρκοῦντο μόνον εἰς τὸ ν' ἀφίνωσι τήν κόμην των ν' αὐξάνηται κατά φύσιν, ἀλλὰ μετεχειρίζοντο και ἄλλα τεχνητὰ μέσα, ὅπως διευκολύνωσι τήν ἀνάπτυξιν τῶν βοστρύχων. Παρὰ τῶν ἄλλων συγγραφέων μανθάνομεν ἐπίσης ὅτι ή τοιαύτη μακρὰ κόμη ἐφέρετο και μετὰ τοὺς ὁμηρικούς χρόνους μέχρι τοῦ πέμπτου π. Χ. αἰῶνος, τοῦτο δέ πιστοποιοῦσι και τὰ διάφορα ἀγάλματα, τὰ ἐκ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης περισωθέντα, εἰς τινα τῶν ὁποίων ή κόμη παριστάνεται τόσον μακρὰ και πυκνή, ὥστε δέν δυνάμεθα παρὰ νά θαυμάσωμεν, πῶς ἦτο δυνατόν ν' αὐξηθῇ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ή κόμη τοῦ ἄρρενος φύλλου, ἔστω και νά κατεβλήθῃ πρὸς τοῦτο ή μεγαλειτέρα φροντίς

καὶ ἐπιμέλεια. Ἐν τούτοις ἀπὸ τοῦδε ἀρχίζουν σπανιώτερον νὰ φέρωσιν αὐτὴν καταπίπτουσαν καὶ λευμένην, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπιχειροῦσι νὰ σχηματίζωσιν ἐξ αὐτῆς πλοκάμους κατὰ διαφόρους τρόπους, περὶ τῶν ὁποίων ὁ ἀρχαιολόγος Th. Schreiber πλείστα ὅσα ἔγραψεν ἐν τῷ 8ῳ Τόμῳ, σελίδ. 246 καὶ ἐξῆς (1883) τῶν „Ankündigungen“ τῆς ἐν Ἀθήναις γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. Ὅλα ταῦτα τὰ διάφορα τοῦ συρμοῦ ἔχουσι το κοινὸν ὅτι οἱ πλοκάμοι κυκλικῶς περιβάλλουσι τὴν κεφαλὴν, ἐννοεῖται βεβαίως μετὰ τινων διαφορῶν ὡς πρὸς τὴν τοποθέτησιν καὶ διάταξιν αὐτῶν, περὶ τῶν ὁποίων, φιλότῃ μου, οὐδὲν Σοὶ μέλει. Αἱ μετωπιαῖαι τρίχες τῆς κόμης ἐπίσης τυγχάνουσι μεγάλης ἐπιμελείας, ἐν ᾧ συνηθέστατοι ἦσαν οἱ περὶ τὸ μέτωπον βοστρυχισκοί, κανονικῶς τεταγμένοι καὶ σχηματίζοντες μίαν ἢ πλείους σειράς. Ἐν Ἀθήναις μέχρι τῶν Περσικῶν πολέμων ἔφερον οἱ ἄνδρες μακρὰν κόμην, ἣν περιετύλισσον ἐπὶ τῆς κορυφῆς εἰς κρόμβιον ἢ κόρυμβον, συγκρατούμενον διὰ τινος βελόνης ἐν σχήματι ἐντόμου. Κατόπιν ὅμως, ὅτε ἐπῆλθεν ἐπασιδνητὴ μεταβολὴ καὶ εἰς τὰ ἥθη καὶ εἰς τὰ ἐνδύματα τῶν Ἰωνῶν, ἐκείροντο οἱ νέοι ἅμα ὡς εἰσέρχοντο εἰς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν καὶ ἀφίερον τὴν ἀποκοπεῖσαν μακρὰν κόμην τῶν εἰς τινα θεότητα. Ὁ ἀστὸς ὅμως τῶν Ἀθηναίων δὲν ἔφερεν ἐντελὲς ἀποκεκαρμένην τὴν κόμην, ὡς μόνον οἱ δοῦλοι ὠφεῖλον αὐτὴν νὰ φέρωσιν, ἀλλ' ἔκοπτε μᾶλλον αὐτὴν ὅτε μὲν βραχυτέραν, ἄλλοτε δὲ μακροτέραν, ἀκολουθῶν τὴν ἰδίαν τοῦ ἀρέσκαιαν καὶ τὸν γενικῶς τυχὸν ἐπικρατοῦντα συρμόν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ καλύμματα τῆς κεφαλῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλληνίδων, φιλότῃ μου, εὐτυχῶς δύναμαι νὰ Σε βεβαιώσω, ὅτι οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσι πρὸς τὰ φοβερά ἐκείνα καὶ ἀπαίσια διὰ τὴ ταμεῖόν Σου ἐκτρώματα τῆς παρισιανῆς καὶ βερολινεῖου καὶ βιενναίας καλαισθησίας, τὰ ὁποῖα ὀνομαζόμεν γενικῶς γυναικεῖα καπέλλα, καὶ ὧν ἡ ἀναγκάσθη ἐπανειλημμένως καὶ περιγραφῇ νὰ κάμω καὶ ὑποδείγματα διάφορα νὰ παραθέσω. Ἄς ᾔγῃ ἐπὶ τέλους· εἰμὲθα καὶ ἡμεῖς ἀτυχῶς ἡναγκασμένοι ν' ἀκολουθῶμεν τὸ βεῦμα, ὅφ' οὐ παρασύρεται ὁλος ὁ σημερινὸς γυναικεῖος κόσμος, εἰς μάτην δὲ θ' ἀποβῇ πᾶσα ἐνέργεια καὶ ἀντιπραξίς κατ' αὐτοῦ.

Καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα αἱ προμήτορες ἡμῶν δὲν ἔφερον συνήθως καὶ καθ' ἡμέραν πῖλους, διότι ἡ δημοσία ἐμφάνισις τῆς Ἑλληνίδος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, τοῦλάχιστον ἐν Ἀθήναις, ἐθεωρεῖτο ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν σεμνότητα καὶ τὰ χρηστὰ ἥθη, ἐγένετο δὲ μόνον κατὰ τινες ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις. Μόνον κατὰ τὸ ταξείδιον ἔφερον αἱ γυναῖκες εἶδος πετάσου, εἰς-αχθέντος εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκ Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας, καὶ τοῦτο ἵνα προφυλάξωσι τὴν κεφαλὴν τῶν ἀπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Τοιαύτην Θεσσαλίδα κυνὴν φέρουσα παρουσιάζεται καὶ ἡ Ἰσμήνη ἐν τῷ „Οἰδίποδι ἐπὶ Κολωνῷ“. Ἄρα τὰ καλύμματα τῆς κεφαλῆς τῶν Ἑλληνίδων κατ' οἶκον καὶ ὁσάκις ἐξήρχοντο εἰς τὴν πόλιν περιερίζοντο μόνον εἰς τινὰς πέπλους, ὑπὸ τῶν ἥδων ἐπιβαλλομένους, οἷον τοῦ κρηδέμενου, τῆς καλύπτρας, τοῦ καλύμματος, οἱ ὁποῖοι ἐκάλυπτον τὸ πρόσωπον μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν, κατεπίπτον ὑπὲρ τὴν ῥάχιν καὶ ἦσαν τόσον πολὺπτυχοι, ὥστε ἡδύνατο νὰ περιτύλλωσιν ἅπαν τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος. Ἄφ' οὗτο ὅμως ἤρχισαν οἱ ἄνδρες νὰ καταβάλλωσι μεγάλην ἐπιμέλειαν περὶ τὴν κομποπρέπειαν τῆς κόμης τῶν, φυσικῶς καὶ αἱ γυναῖκες ἐμιμήθησαν αὐτοὺς, καὶ πᾶσαν προσπάθειαν μάλιστα κατέβαλον ὥπως τοὺς ὑπερακοντίσωσιν, οὕτω δὲ παρήχθησαν οἱ εὐγενεῖς ἐκεῖνοι τύποι γυναικεῖας κομμώσεως, ὧν ἡ χάρις καὶ κομψότης καὶ σήμερον ἔτι ἀποδαιμάζεται καὶ διατελεῖ ἀνέφικτος. Ἀπαντες οἱ συρμοὶ τῶν νεωτέρων χρόνων αὐτοὺς τείνουσι νὰ μιμηθῶσι καὶ ὁσάκις δὲν κατορθοῦσι τοῦτο, καταφεύγουσιν εἰς τοὺς ῥωμαϊκοὺς, οἵτινες ἄλλως καὶ αὐτοὶ τοὺς ἑλληνικοὺς ἐμιμήθησαν.

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ παύσω, φιλότῃ μου, ἂν καὶ οὐδαμῶς ἐξηγητῇ τὸ θέμα περὶ τῶν ἀρχαίων συρμῶν. Καὶ ναὶ μὲν οὐδὲν εἶχον δι-καίωμα ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς μου ταύταις, ἐχούσαις πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ τὸν δευτερεύοντα σκοπὸν νὰ Σε ὁδηγῶσι τρόπον τινὰ εἰς τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν κυριωτέρων συρμῶν τῆς ἐποχῆς μας, νὰ ἐπιχειρήσω τὴν ἀνάλυσιν θέματος, εἰς ἐξέτασιν τοῦ ὁποίου πλείστοι σοφοὶ ὅλον τὸν βίον τῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ μάτην καταδαπανῶσι. Διὰ τοῦτο ἡρέσθην μόνον εἰς τὴν ὅσον ἔνεστι συνοπτικὴν ἀναγραφὴν τῶν διαφόρων συρμικῶν ἐκφάνσεων ἐν τῷ ἀρχαίῳ ἑλληνικῷ κόσμῳ, ἂν δὲ Σοὶ ἐοῶνιν ὀλίγον τι πολὺλογός, ἀπόδος τοῦτο εἰς τὸν ἀδυναμίαν μου πρὸς πᾶν ὅτι ἀφορᾷ ἡμᾶς τὰς γυναῖκας καὶ τοσαύτην ἔχει συγγένειαν πρὸς τὸ δοθέν μοι καὶ ἐκ τῶν προτέρων καταδικάζον τὴν φιλήν Σου ὄνομα.

Διὰ τῆς σημερινῆς συρμικῆς εἰκόνας, ᾧ Σοὶ ὑποβάλλω, δύνασαι νὰ πεισθῇς, παραβάλλουσα αὐτὴν πρὸς τὸ ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ ὑπόδειγμα συρμικοῦ πῖλου, πρὸς τὸν πῖλον τῆς γείτονός Σου Δ... καὶ τῆς φίλης Σου Β..., ὅτι αἱ ὡς πρὸς τοὺς πῖλους ὁρέξεις τῆς ἐαρινῆς ταύτης ἐποχῆς εἶνε πολλαὶ καὶ διαφοροί. Τῇ ἀληθείᾳ ἔπρεπεν ὁλοκληρῶς σελίδας νὰ πληρώσω δι' ὑποδείγματα καὶ τόμον ὁλόκληρον διὰ τῆς περιγραφῆς αὐτῶν, ὅπως δυνηθῇς ἐπάνω κάτω νὰ ἐννοήσῃς τὴν ποικιλίαν, ἥτις ἐπὶ τοῦ εἶδους τοῦτου τοῦ γυναικεῖου καλλωπισμοῦ βασιλεύει. Ἐκ Παρισίων ἤρξατο ἡδὴ περιεργόμενος ἀνὰ τὴν ὥφελον νέος περὶ τοὺς ἐαρινούς πῖλους συρμός, καθ' ὃν ὁ πῖλος ἔχει σχῆμα περιεφραλαίας ἐξ ἐλάσματος χρυσοῦ ἢ χαλκοῦ μετὰ κυματίζοντος λόφου ἢ παρυφῆς ἐκ πολλῶν θαλερῶν ἀνθέων. Προσεχῶς ἀπεφάσισα νὸ Σοὶ στείλω καὶ ἐν πολυχρῶμον παράρτημα τῶν ἐνταῦθα καὶ ἐν Παρισίῳ ἐπικρατοῦντων συρμῶν, διότι ἐπεὶ σθην πλείον ὅτι ἡ μεταίωτῆς Σου θὰ ἱκανοποιηθῇ καλλίτερον διὰ τοῦτου παρὰ διὰ τῶν μακρῶν καὶ ἐκτενῶν μου περιγραφῶν περὶ τῶν συρμικῶν ἰδιοτροπιῶν τῶν ἀρχαίων Ἑλληνίδων. Ἐν τούτοις μένω ἡ ἰδία

ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ ΠΕΡΙΕΡΓΟΥ.

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ — κ. κ. Φ. Δ. Σ. καὶ Μ. Γ. Α. εἰς Σμύρνην. Παρέμειναν πιθανῶς ἐν τῷ ταχυδρομικῷ πολλῶ πρότερον διεκπεραιωθέντα. — κ. κ. Σ. Μ. καὶ υἱοὺς εἰς Σέρρας. Ἐνεγράφησαν. Ἀπεστάλησαν. — κ. Α. Ν. Π. εἰς Σουλινῶν. Ἐπίσης ἀπεστάλησαν. — κ. Γ. Π. Μ. εἰς Σῦρον. Ἐστάλησαν. Διὰ τᾶλλα ταχυδρομικῶς. — κ. Α. Σ. Μ. εἰς Κων/πολιν. Ἐστάλησαν. Ἀλλὰ μὲ ὑπομονήν. — κ. Α. Ν. Π. εἰς Θεσσαλονίκην. Ἡ προκαταβολὴ ἐσημειώθη. — κ. Ι. Κ. Τζ. εἰς Καβάλλαν. Ἰτο-λείπεται ἐκ τῶν ἀποσταλέντων. — κ. κ. Α. Κ. εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ Σ. Κ. εἰς Ἐάνδην. Ἐνεγράψαμεν καὶ εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — κ. Ν. Π. εἰς Πότι. Ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς διὰ τὰς εὐγενεῖς φροντίδας Σας. — κ. Μ. Κ. Μ. εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Εἰμὲθα ὑπόχρεοι. — κ. κ. Ἀδελφ. Π. εἰς Σέρρας. Ἐστάλη ὅλη ἡ σειρά. Εὐχαριστοῦμεν. — „Λέσχην Μηνμ.“ εἰς Κων/πολιν. Ἐγένετο. — κ. Μ. εἰς Κων/πολιν. Ἐλήφθη τὸ ἀντίτιμον. — κ. Ι. Γ. Τσ. εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν. — κ. Α. Π. εἰς Λονδίνον. Καθὼς ἐπιθυμεῖτε. — κ. Γ. Α. εἰς Γιούργεβον. Ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Προαπεστάλησαν ὅλα τὰ προηγουμένα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. — Γλωσσικαὶ παράτηρήσεις ὑπὸ Ἐ. Α. Ροῦδου. — Ἐπεισὸδιον ἀρματολικοῦ ἔρωτος ὑπὸ Σ. Οἰκονόμου. — Αἱ δύο Θεοδώρα. Σαρδοῦ καὶ Ῥαγκαθῆς ὑπὸ Felix Vogt (τέλος). — Αἱ τελευταῖαι στιγμαὶ τοῦ Παγανίνου ὑπὸ Ε. Τ. (εἰκὼν ἐν σελ. 117). — Ὁ ἄνθρωπος τοῦ πεπωμένου (διήγημα) ὑπὸ Ἰβάν Τουργένεφ. — Ἐντυπώσεις ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Σοπεγγάουερ. — Ἐπιστολαὶ ἐξ Ἑσπερίας. — Τελευτήρια καὶ πιστώσεις. Ἡ παρ' ἡμῶν κυβερωτική μεταβολή. — Ἡ Νεράϊδα (εἰκὼν ἐν σελ. 120) καὶ ἡ ἐρωτικὴ ἀνακωχή (εἰκὼν ἐν σελ. 121) ἀνεμνηστεύονται. — Καὶ ἄνδρων συρμοὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι. Χιτώνες καὶ ὑφάσματα. Ὑφαντήρια Ἀμοργοῦ. — Ὑπόθεσις τῶν ποδῶν συνδάλια καὶ ἄλλα. — Ἄνδρες ματαίωτοι. Κόμη καὶ καλύμματα, δηλ. καπέλλα. — Τέλος καὶ συγχοροὶ πῖλοι. — Μικρὴ ἀλληλογραφία.

Ἐκδότης Π. Α. ΖΙΤΟΥΡΗΣ.

Τύποις Bär & Hermann, ἐν Λειψίᾳ. — Χάρτης ἐκ τῆς Neue Papiermanufaktur, ἐν Στρασβούργῳ. — Μελάνη Frey & Senig, ἐν Λειψίᾳ.